

Stagnation i body mass index i Danmark, men med regionale forskelle

Mathilde Svendstrup¹, Nils Jacob Knudsen¹, Torben Jørgensen², Lone Banke Rasmussen³, Lars Ovesen⁴, Hans Perrild¹ & Peter Laurberg⁵

ORIGINALARTIKEL

- 1) Endokrinologisk-Gastroenterologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital
- 2) Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, Glostrup Hospital
- 3) Fødevareinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet
- 4) Medicinsk Afdeling, Slagelse Sygehus
- 5) Endokrinologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Aalborg Sygehus

INTRODUKTION

Tidligere studier af *body mass index* (BMI)-udviklingen i Danmark er af ældre dato eller har primært været baseret på selvrapporterede data.

Generelt har man set en stigning i BMI i den danske befolkning både blandt børn og voksne, men billedet har været meget heterogent. Nyere rapporter melder om en stagnation i udviklingen, men dette er ikke endeligt klarlagt. Med udgangspunkt i objektive målte data fra DanThyr-projektet undersøgte vi udviklingen i gennemsnitligt BMI og forekomsten af fedme/overvægt fra 1997/1998 til 2004/2005, primært blandt danske kvinder i henholdsvis Øst- og Vestdanmark.

MATERIALE OG METODER

Data er hentet fra DanThyr-projektet, som omfatter to identiske tværsnitstudier, der er udført før og efter jodiseringen af salt i Danmark (1997/1998 (C1) og 2004/2005 (C2)). I alt deltog 4.649 og 3.570 personer svarende til 50,1 og 46,6% af de inviterede fra henholdsvis C1 og C2. I begge studier foregik dataindsamling parallelt og koordineret i Aalborg og København. Se originalartiklen for detaljer.

RESULTATER

Analysen er baseret på data fra i alt 8.083 deltagere.

Det gennemsnitlige BMI i den samlede kohorte var uændret mellem 1997/1998 og 2004/2005 ($p = 0,828$), men der var en betydelig regional forskel. I Aalborg sås en stigning i BMI på 0,32 ($p = 0,030$) fra 24,60 til 24,92, mens der i København sås et signifikant fald på 0,30 ($p = 0,017$) fra 24,99 til 24,69. Udviklingen i de to byer var signifikant forskellig (p for interaktion = 0,002), selv efter justering for både serum-thyroideastimulerende hormon (s-TSH), rygning og uddannelsesniveau (p for interaktion = 0,001).

Forekomsten af fedme og overvægt afspejlede udviklingen i det gennemsnitlige BMI med en signifikant forskel i udviklingen af fordelingen i BMI-klasser i de to byer (p for interaktion = 0,010). Således steg andelen af personer i Aalborg med et BMI ≥ 25 kg/m² fra 38,8 til 42,0% ($p = 0,040$), mens den i København faldt fra 42,0 til 39,9% ($p = 0,105$).

DISKUSSION

Vores resultater viser en stagnation i såvel gennemsnitligt BMI som i forekomsten af overvægt og fedme i Danmark, men med regionale forskelle. Der sås således en signifikant stigning i BMI i Aalborg og et signifikant fald i København.

Det er muligt, at resultaterne kun afspejler udviklingen blandt kvinder, som udgjorde størsteparten af vores kohorte. Men selv blandt ældre mænd sås en mindre stigning i BMI end påvist i andre studier. Desuden sås ikke en større stigning i BMI blandt de yngre aldersklasser, i modsætning til hvad tidligere studier har vist. S-TSH, rygning og uddannelsesniveau havde indflydelse på BMI, men kunne ikke alene forklare den forskellige udvikling.

Selvom vores resultater giver anledning til en vis optimisme, lå det absolutte BMI-niveau stadig højt med et gennemsnit på 24,81 kg/m², og med over 40% i den samlede kohorte i C2 klassificeret som overvægtige eller fede. Desuden er der yderligere udfordringer i de regionale forskelle, som må tages i betragtning i det fremtidige arbejde med forebyggelse af fedmerelaterede sygdomme i Danmark.

DANISH MEDICAL JOURNAL: Dette er et resume af en originalartikel publiceret på www.danmedj.dk som Dan Med Bul 2011;58(12):A4344

East versus west?
There is a geographical diversity in the development of body mass index in Denmark.
Photo: Bigstock.